

На основу члана 73. став 1. тачка 1) Закона о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије ("Службени гласник РС", број 40/21) и члана 42. став 1. Закона о Влади ("Службени гласник РС", бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС, 72/12, 7/14 - УС, 44/14 и 30/18 - др. закон),

Влада доноси

Уредбу о утврђивању Програма финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у 2024. години

Уредба је објављена у "Службеном гласнику РС", бр. 52/2024 од 14.6.2024. године, а ступила је на снагу 15.6.2024.

Члан 1.

Овом уредбом утврђује се Програм финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у 2024. години, који је одштампан уз ову уредбу и чини њен саставни део.

Члан 2.

Активности и мере унапређења енергетске ефикасности које ће се финансирати у 2024. години, као и износ средстава за обављање тих активности и мера утврђени су програмом из члана 1. ове уредбе.

Члан 3.

Ова уредба ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".
05 број 110-5212/2024

У Београду, 13. јуна 2024. године

Влада

Председник,
Милош Вучевић, с.р.

ПРОГРАМ ФИНАНСИРАЊА АКТИВНОСТИ И МЕРА УНАПРЕЂЕЊА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ У 2024. ГОДИНИ

I. УВОД

Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године ("Службени гласник РС", број 101/15), енергетска ефикасност и веће коришћење обновљивих извора енергије сврстани су међу приоритете.

Унапређење енергетске ефикасности, како у секторима производње, тако и у секторима потрошње енергије препознато је као један од кључних елемената енергетске политике Републике Србије, с обзиром да доприноси сигурности снабдевања енергијом, смањењу потрошње енергије у приватном и комерцијалном сектору, повећању конкурентности индустрије и повећању стандарда грађана, односно доприноси смањењу увозне зависности и смањењу негативних ефеката сектора енергетике на животну средину, а нарочито емисије гасова који стварају ефекат стаклене баште. С обзиром на тенденцију ка декарбонизацији енергетска ефикасност у наредном периоду имаће још значајнију улогу што ће бити рефлектовано сетом стратешких документа чија је израда у току.

Законодавно-правни оквир за уређивање енергетске ефикасности и рационалне употребе енергије у Републици Србији успостављен је усвајањем Закона о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије ("Службени гласник РС", број 40/21), у даљем тексту: Закон), Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09 - исправка, 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 - др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23) и њиховим подзаконским прописима, а нарочито Правилником о енергетској ефикасности зграда ("Службени гласник РС", број 61/11), Правилником о условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда ("Службени гласник РС", број 69/12, 44/18 - др. закон и 111/22) и Правилником о садржини, начину и поступку израде и начину вршења контроле техничке документације према класи и намени објеката ("Службени гласник РС", број 96/23).

На основу обавеза Републике Србије које проистичу из Уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Северне Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених нација на Косову

у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација, који је потврђен Законом о ратификацији Уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Северне Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација ("Службени гласник РС", број 62/06), Одлуке Министарског савета Енергетске заједнице број D/2015/08/MC-EnC од 14. августа 2015. године о примени Директиве 2012/27/EУ Европског парламента и Савета о енергетској ефикасности, као и Закона о ефикасном коришћењу енергије, усвојен је Четврти акциони план за енергетску ефикасност Републике Србије за период до 31. децембра 2021. године ("Службени гласник РС", број 86/21 - у даљем тексту: 4. АПЕЕ). Наведеним акционим планом предвиђен је низ мера за унапређење енергетске ефикасности у секторима домаћинства, јавног и комерцијалног сектора, индустрије, транспорта и сектора производње енергије. У оквиру 4. АПЕЕ утврђен је индикативни циљ Републике Србије до краја 2021. године према коме потрошња примарне енергије не треба да пређе 17,981 Мтое примарне енергије, а потрошња финалне енергије 13,103 Мтое финалне енергије за енергетске сврхе. Циљеви у области енергетске ефикасности за наредни период (за 2030. и 2050. годину) биће утврђени Интегрисаним националним енергетским и климатским планом (ИНЕКП), чија је израда у току у складу са Законом о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 145/14, 95/18 - др. закон, 40/21, 35/23 - др. закон и 62/23), а чије се доношење очекује у 2024. години. Циљеви у Европској унији предвиђају повећање енергетске ефикасности за 32,5% до 2030. године, па се очекује да циљеви у наредном периоду за Републику Србију буду такође веома амбициозни.

За достизање свих будућих циљева кључну улогу имаће Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности (у даљем тексту: Управа). Успостављање одрживог начина финансирања пројеката енергетске ефикасности као приоритетне активност препознато је у оквиру Уредбе о утврђивању Програма остваривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2025. године са пројекцијама до 2030. године за период од 2017. до 2023. године ("Службени гласник РС", број 104/17 - у даљем тексту ПОС) као и потреба да се за финансирање енергетске ефикасности обезбеде већа средства. ПОС је предвидео да се финансирање посебно усмери на домаћинства, јавни и комерцијални сектор. Успостављање одрживог механизма финансирања предвиђено је и Програмом економских реформи за период од 2024. године до 2026. године.

Законом је основана Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности, за обављање извршних и стручних послова који се односе на финансирање послова ефикасног коришћења енергије у складу са овим законом и прописима донетим на основу овог закона и примену мера енергетске ефикасности, а односе се на реализацију активности, и то нарочито на:

- 1) примену мера у циљу ефикасног коришћења енергије у секторима производње, преноса, дистрибуције и потрошње енергије;
- 2) подстицање развоја система енергетског менаџмента;
- 3) промовисање и спровођење енергетских прегледа објеката/зграда, производних процеса и услуга;
- 4) подстицање коришћења микро-когенерацијских јединица, уколико по основу истих микро-когенерацијских јединица нису остварени други подстицаји у складу са овим законом;
- 5) подстицање развоја енергетских услуга на тржишту Републике Србије;
- 6) подстицање производње електричне и топлотне енергије из обновљивих извора за сопствене потребе;
- 7) подизање свести о значају и ефектима спровођења мера енергетске ефикасности;
- 8) остале активности које за циљ имају ефикасније коришћење енергије.

Коришћење средстава којима располаже Управа врши се у складу са Програмом финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у 2024. години (у даљем тексту: Програм).

Програмом се одређују циљеви програма, мере унапређења енергетске ефикасности које ће бити финансиране, начин финансирања и носиоци Програма.

II. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Основни циљ Програма је финансијска подршка мерама и механизмима унапређења енергетске ефикасности предвиђених Законом и стратешким документима из области енергетике.

Програмом треба да буду постигнути следећи посебни циљеви:

- 1) остваривање уштеде енергије и њено рационално коришћење применом проверених савремених технологија и производа чије је коришћење економски оправдано;
- 2) коришћење обновљивих извора енергије за сопствене потребе;
- 3) упосленост привредних субјеката;
- 4) заштита животне средине кроз смањене емисије гасова који стварају ефекат стаклене баште (ГХГ гасови);
- 5) повећање јавне свести о значају енергетске ефикасности.

III. НОСИОЦИ ПРОГРАМА

Носиоци Програма су:

- 1) Република Србија;
- 2) јединице локалне самоуправе и градске општине (у даљем тексту: ЈЛС), привредна друштва, односно друга правна лица чији је оснивач ЈЛС, аутономна покрајина, односно Република Србија.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ МЕРА УНАПРЕЂЕЊА ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ СРЕДСТВИМА УПРАВЕ

Мере унапређења енергетске ефикасности које се финансирају или суфинансирају у складу са Програмом су следеће:

1) унапређење термичког омотача зграде, односно свих елемената зграде који раздвајају унутрашњи грејани простор од спољашњег простора и негрејаног простора зграде путем:

(1) замене спољних прозора и врата и других транспарентних елемената термичког омотача (мера обухвата и пратећу опрему за прозоре/врата, као што су окапнице, прозорске даске, ролетне, капци и др., као и пратеће грађевинске радове на демонтажи и правилној монтажи прозора/врата, као што је демонтажа старих прозора/врата и одвоз на депонију, правилна монтажа прозора, обрада око прозора гипс-картон плочама, глетовање, обрада ивица и кречење око прозора/врата са унутрашње стране зида и др.),

(2) постављања термичке изолације зидова, крова, таваница изнад отворених пролаза, зидова, подова на тлу и осталих делова термичког омотача према негрејаном простору;

2) унапређење термотехничких система у зграде путем замене система или дела система ефикаснијим системом путем:

(1) замене постојећег котла ефикаснијим котлом (грејач простора или комбиновани грејач),

(2) замене постојеће или уградња нове цевне мреже, грејних тела и пратећег прибора,

(3) уградње електронски регулисаних циркулационих пумпи,

(4) уградње термостатских вентила на свим грејним телима,

(5) уградње уређаја за мерење предате количине топлоте свим појединачним потрошачима,

(6) уградње топлотних пумпи (грејач простора или комбиновани грејач),

(7) уградње опреме за даљинску контролу и аутоматску регулацију рада термотехничких система,

(8) замене постојећих и уградњом нових ефикасних система за климатизацију,

(9) замене постојећих или уградњом нових система за вентилацију са рекуперацијом топлоте,

(10) замене постојећих или уградњом нових система за централну припрему потрошне топле воде;

3) модернизација система унутрашњег осветљења у објектима путем:

(1) замене извора светлости, односно светиљки,

(2) инсталирања савремене опреме за контролу и управљање системом унутрашњег осветљења (даљинска контрола, регулатори осветљења и др.);

4) уградња соларних колектора у инсталацију за централну припрему потрошне топле воде;

5) модернизација система јавног осветљења у ЈЛС путем:

(1) замене извора светлости, односно светиљки,

(2) уградње савремене опреме за контролу и управљање системом осветљења (даљинска контрола, регулатори интензитета осветљења и др.);

6) рехабилитација даљинског система за производњу и дистрибуцију топлотне енергије у циљу унапређења енергетске ефикасности тих система;

7) уградња соларних панела и пратеће инсталације за производњу електричне енергије за сопствене потребе, уградња двосмерног мерног уређаја за мерење предате и примљене електричне енергије и израда неопходне техничке документације и извештаја извођача радова на уградњи соларних панела и пратеће инсталације за производњу електричне енергије који су у складу са законом неопходни приликом прикључења на дистрибутивни систем;

8) обука запослених у зградама које су предмет пројеката финансираних средствима подстицаја за унапређење енергетске ефикасности из ефикасног коришћења енергије;

9) друге мере за унапређење енергетске ефикасности.

Мере из става 1. ове главе се могу финансирати и донацијама уколико исте буду обезбеђене.

V. НАЧИН ФИНАНСИРАЊА

За реализацију Програма и преузетих обавеза на основу Уредбе о утврђивању Програма финансирања активности и мера унапређења ефикасног коришћења енергије у 2023. години ("Службени гласник РС", број 29/23) користе се средства Управе која су обезбеђена на основу Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину ("Службени гласник РС", број 92/23), у износу од 800.000.000,00 динара, на Разделу 28 - Министарство рударства и енергетике, Глава 28.2 - Управа за финансирање и подстицање енергетске ефикасности, Програм 0502 - Енергетска ефикасност, Функција 430 - Гориво и енергија, Програмска активност 0002 - Мере за унапређење енергетске ефикасности, на апропријацији економској класификацији 463 - Трансфери осталим нивоима власти. Средства за финансирање пројеката унапређења енергетске ефикасности могу се одредити као бесповратна средства.

У складу са ставом 1. ове главе, средства ће у овој години бити одређена за финансирање пројеката унапређења енергетске ефикасности јавних објеката у ЈЛС.

Финансирање пројеката врши се у складу са прописом из члана 75. став 5. Закона којим се уређују ближи услови за расподелу и коришћење средстава, начин расподеле тих средстава, као и начин праћења наменског коришћења средстава и уговорених права и обавеза.